

Bodrog Miklós
RENDELTETÉS

Bodrog Miklós

RENDELTETÉS

Válogatott versek és műfordítások

LUTHER
KIADÓ

Budapest, 2013

Válogatta és összeállította
UGRIN ARANKA

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó
előzetes írásos engedélyéhez van kötve.

© Ugrin Aranka

© Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója

ISBN 978-963-9979-97-0

BIBLIAJELZŐ

*Mindegy,
öreg vagy
fiatal vagy,
belül érzed
a riadalmat:
hogyan
dőlsz majd
a viadalnak?
Urad
kegyelme
diadalt ad:
„Pokol,
hol a Te
diadalmad?!”*

(1952)

Versek

Sugarak tánca

(1952–1960)

SUGARAK TÁNCA

Óceán-titok benned élek
testvéred égi fény
büszkén dobálsz a kósza szélnek
s borzongva játszom én

borzongva játszom rebbenésed
félem félelmedet
futó habod taraján égek
tükrödben reszketek

megvillanok vadul ha mozdulsz
beragyoglak ha állsz
villámot szórok, ha bolondulsz
ahol vagy ott találsz

aranyküllős kocsin rohanlak
lángom hasít s üzen
nem hagylok, tenger s nem hagyhatsz
vak volnál nélkülem

HÉTKÖZNAPOK HIMNUSZA

Az idő sürget, messze tűnjenek
halálba hajló, üres ünnepek,

és hűlt helyüket tűzzel töltse be
a diadalmas ünnep ereje,

hogy hamvukba holt, szürke életek
hittel, reménnyel újra teljenek,

és útjainkat úgy vezesse áldva
a bűnbocsánat bátor bizonyága,

hogy róla szóló szavaink megett,
ott legyenek a cselekedetek,

és azok zengjék minden harcon át
a hétköznapok hálás himnuszát!

KÖNYÖRGÉS

Gondolataim vak ólomhasábok:
emelném, szakadok a súly alatt,
s elbukom bennük, ha fölénk hágok.
Mester, csinálj belőlük aranyat!

ANYÁM

Mint ismeretlen veszedelmek őre,
vigyázó vággyal világít bele
gondfátyolozta, aggódó szeme
a láthatatlan, szigorú jövőbe,

sietős-sápadt arcán furcsa fény
verődik vissza: néma könnye reng,
mint messze tájon téli pír dereng
örök-fehér havasok tetején.

Pár őszbe hajló hajsza kelleme
kemény sorsának fémjele talán,
és ahogy nézem: arca rezzen-e,

valami zúgó, végtelen zene
suhan, bűg s áttör lelkem ajtaján,
és visszhang szól a szívemben: anyám!

AKIVEL SZEMBE KELLETT NÉZNEM

Rég nem volt nálam, s ma éjjel ismét
meglátogatott az apám.
Hökkenet-ijedten néztem őt, az árnyat –
másfél évtized ködfalán
tört át – hogy lásson?
Vagy megkísértsen?

Ő volt?
Vagy fantom?
Most is alig értem,
hogy néhány ólmos, lassú mozdulat
s elomló nehéz szó után
arca hogyan torzulhatott
oly ismeretlen szörnyűséggé,
hogy belém mart a borzadály.
Halott! Most látni rajta, most, e pillanatban,
mely az utolsót idézi talán,
midőn halántékához bújta a jéghideg cső,
és elsütötte a fegyvert apám.
De most a bal kezében volt a pisztoly,
és rám szegezte, a fiára, rám!
Élő s halott – már nem ismertük egymást,
és rám sütötte a fegyvert apám!
Dermesztő iszony sebezte szívem,
a golyó meg koponyám jobb felét.
Nem, nem ő volt! S már szaladt is a kép,
mintha önmagát lőtte volna szét.
Önmagát bennem? Istenem, segíts!
Szabadíts meg a gonosztól. Ámen.

Homlokom égő fájdalom.

CSAK EGYSZER

Munkába mentem. Fáradt motorok
vártak már rám a műhelyasztalon,
futott az idő, siettem nagyon.
Közel volt már az utolsó sarok,
mikor utamba akadályt lopva
munkát zenélő léptem ritmusát
valami hirtelen megállította.
Egy macska volt az – cseppet sem csodás,
zöld szemű s tarka, mint ezernyi más,
de hogy nyugodtan szaglászott felém
és nem szaladt el, valami ösztön
egyszerre arra vitt, hogy könnyedén
megsimogassam. Ott ült a kövön,
s szeméből hálás, furcsa fény parázslott.
Továbbmentem, de visszanézve még
láttam, ahogyan foltos, nagy fejét
a következő kedveskedést várva
a hideg kőhöz hozzádörgöli.
S e pillanatban belém nyilallt árva
embersorsoknak nagy nyomorúsága:
amíg lelküket szürkévé öli
a testvértelenség, s várják elcsigázva
a koldusmód egyszer szerető kezét,
s amikor többet kellene már adni,
hogyan tudok mellettük megmaradni –
sorsukra hagynom őket hogy lehet?

MODERN HIMNUSZ

Mi Urunk Istenünk.

még mindig mily megfoghatatlan a Te neved nekünk,
s mindegyre megfoghatatlanabb,
mert hogy is szolgáltatna ki téged
az orvostudomány, a régészet, az atomkutatás,
sőt hisszük és valljuk, hogy téged dicsőítenek
a nemesített növények, a műanyagok, a radioaktív izotópok,
hiszen te emeltél méltóságra minket,
mondván: hajtsátok uralmatok alá a földet.
A mi fülünk a te nevedet hallja,
midőn hatalmas víztárolók hulláma háborog,
s öntözőrendszerek lüktető erei viszik az élet friss üzenetét,
hogy az ezüstösen vidám, harsány híradásra

felujjongjon a föld;

midőn fürkésző gépek vallatják az anyagot, kezed alkotását,
félelmetes erők rázzák láncukat,

s a földi titkok új világát ostromolja szolgánkul

rendelt szolgád, a sugárzás.

Kutatógömbben tenger mélyére küldöd az embert,
s rakéta repülőgépeken tízezer méternél sokkal magasabba –
tied a szó s a kép, mely észrevétlen nyergeli meg az étert,
s feléd mutat a meteorológusok épülő tornya a sarkvidéken.
Dicsőít téged a huszadik század, időtlen időkkal egyetemben,
és bár áldásod bűnös kezünkön sokszor átokra fordul,
téged magasztal sok ajándékos: javaid nekünk tetézve méred,
azért, hogy annál inkább szeressünk, bőkezű Isten,

és meg ne vessük azt, amit értünk te szent Fiadban,
Krisztusban tettél,
mert ahhoz képest minden egyéb kincs ráadás csupán.
Bocsásd meg naponként sok süket vétünk – beszélj magadról:
lélekelemzés, magenergia, agysebészet vagy relativitás –
csak téged zengjünk,
ahogy az ősapánk fölfedezte az ezerjófűvet,
s megköszönte néked.
Tefeléd tartunk, hiszen te vonzol – útközben hadd dicsérjünk.
Kezedbe görbül a gömbölyű világ – készíts e napra.
Rajzold ki rajtunk sugárzó arcod, hősínű Kezdet,
hatalmas neved védj homlokunkra, ó, Eljövendő.
Tied az áldás, tieid vagyunk, tiéd a minden,
mindenek téged dicsőítsenek mindörökké, ámen.

A VÉN VÁLASZOL

Hogy van? – kérdezték. Mint ki tóba néz,
lehunyttal szemmel a zsongó messzi múlt
békét zenélő mélyére merült,
s e búvóló, bölcs elragadtatásból –
szállott fel hangja – ezüst buborék:
– Köszönöm, jól. Ismerhettek: a Vén
oly csendes, mint a szorgos nap után
a ringató, lágy, bársonyujjú est.
De szürkületben is jól látja, hogy
a régi házról hull a vakolat,
köve és fája avul, s a tetőn
egy esőcsepp üzen be: égre lát,
ki feltekint.

Amíg tartott a nap,
a világosság belém költözött:
csoda-látásra villantja szemem,
s most ott is, hol még erős a fedél,
az égre látok. Remeg a fény,
s vezetni fog, ha majd az ócska házból
elköltözöm – várnak rám.
Jól vagyok.

HADD LEGYEN ENYÉM

Hadd legyen enyém az igaz szeretet.
Nem gyengének jutó szükségmegoldásként,
nem a tehetetlen félszet palástolni,
nem azért, hogy „nemes” bosszút tudjak állni,
nem embertársaim lefegyverzésére,
nem kérkedő, sunyi, gaz képmutatásra,
nem azért, hogy jobbat gondoljanak rólam,
és nem is önmagam megnyugtatóására,
nem fitogtatásra, nem uralkodásra,
nem titkos szándékok sima eszközéül;
ne csak lehetőség legyen, egy a sokból,
de a lehetséges, egyedül szükséges,
egyes-egyedül jó, szent és igaz ösvény.
Add nekem, Istenem, arcod másaként,
hogy ne kelljen többé kérdezni: milyen ne
legyen s milyen legyen – ömöljék belőlem,
mert erődet élve más nem tehetek.
Ennyit: mindent kérek. Add nekem magad,
hadd legyen enyém a te szereteted.

ESZMÉLET

Négy szürke fal meredt a szigorú magasba,
nyirkos testükbe zárt, kába köröket róttam,
majd zsákruhában térdeltem a földön
hamut szórván alácsukló fejemre.
Aztán zúgott a börtön: naptól olvadt
izzó ólomként tántorogtak vissza
az égre lőtt fohászok, s gyűlt a tenger,
fortyogott, gőzölt, s hullott cseppre csepp.
Meddig tartott? Az ájulás időtlen,
az ocsúdásra emlékezhetem.
Rengés, dübörgés támadt, s rendre dőltek
mohos, méter-vastag, mázsás falak,
s a rettent homályt szítává nyilazta
a napsugarak ujjongó rajtaütése.

A LANGYMELEG SZÓL

Okos voltam, s egyre győztem én,
tavaszom volt ostobák vad telén.

Nevettem kérést, szenvedélyt, dühöt,
s ki másra vágott, rám sosem ütött.

Társam pirult, s hallgatni nem tudott,
én csöndes voltam, színtelen s nyugodt.

Bölcs mosoly kellett, szívekig ható,
mely tetszés szerint magyarázható:

kétféle lábad legyen, két utad,
s kétféle kéz, mely kétfelé mutat.

Ügyesen, jól élj: ne láss, ne hevülj,
s vihar és árvíz messze elkerül –

így cselekedtem, s most középutam
bilincs-aranya nyöget súlyosan,
magam gyűjtögette méreg-serleget,
mitől mindenem megkeseredett,

s most önmagamba vágom fegyverem,
mert senki sincs velem vagy ellenem.

IMA AZ EGY SZÜKSÉGESÉRT

Ha összetörsz mindent, mi most kedves nekem,
s ha nem adsz meg semmit, amit kíván szívem,
ha nem lesz barátom, és nyugalmam se lesz,
és ha kezded minden fényt és erőt elvesz,

alázz meg a porig, sújts le a pokolig,
ki mindent elvehetsz: áldást, szeretetet,
eszemet, lelkemet – ne hagyj el engemet.
Elveszed a földet? Az eget felőlem
ne vedd el, ne vond meg tenmagad tőlem!

NE ADD MAGAD A SZÜRKESEGNEK

Örvénylő forgás szédít egyre,
előre mindig, meg nem állva,
vad utakon vezet a pálya,
le a völgybe és fel a hegyre.

Süvölt az élet indulója,
rohan a roppant áradat,
felhág s előnti váradat,
mely szíved kincsét féltve óvja.

Zokog, vonaglik millió
kimondhatatlan fájdalom,
s remeg a néma szájakon:
már csak az álmot inni jó?

Önféltő lázban-görcsben égnek –
ne sorvadj velük! Védj magad!
Tagadd a romlást, mely tagad,
kaphatsz erőt rá: törj az égnek!

Az Isten irgalmára kérlek,
markold a Kart, mely megragad –
szolgálatra az út szabad:
ne add magad a szürkeségnek!

HÓVIRÁG

Magyar határból kapott fel a szél,
és német hegyek tetejére tett,
hol szomjú sziklát hideg hó itat,
hol legelőket napsugár etet.

Fehérre hegyi hó festette arcodat,
és pírt rá csúcsok hajnala adott,
homlokodra, mint elhaló lehelet,
ködös, bús bércek bánata fagyott.

Havasi fényből született hajad,
és felhők felett mindig kék eged
öröktüzű, mély, áldó sugarával
kék tengerszemmé bővölte szemed.

Acéllá és üveggé tett az Isten,
hogy fényt kapjon a vakuló világ;
ismerlek: hóvirág legyen a neved,
kedves, nemesen fehér virág.

A CSODA

Égbe nyúló sziklán fenn
csak tenyérvnyi föld;
rajta fészklámen;
friss karéja
gyúl köréje,
s zöld a lángja, zöld.

Zászlót bontott, s most lilán
messze lengeti –
mily erős e kis titán:
fű, moha
s fák sora
integet neki.

Nap sütötte. Tépte szél,
s hogy került ide?
Nézd, hogy él, és hogy remél!
zöld- s lilában
zengi bátran
hitét messzire.

ESTÉTŐL ESTIG

Átizzol rajtam, fölremegsz agyamba,
száz titkos úton költözöl belém;
oly messze alszol, mégse hagysz magamra,
mellém tavaszodsz éjszakák telén.

Becéző tíz ujj átküllőzi arcom:
sugár-keréktől káprázik szemem,
hullámaidtól elborítva alszom,
s minden oly távol úszik el, csak te nem.

Hogy is lehet, hogy reggelente mégis
szakad a fény, s nem látszik színe sem?
Te messze sírsz, és felsóhajtok én is –
s az álom alszik estig szívemen.

IMA AZ ISTEN MŰHELYÉBEN

Nagyon formátlan lehetek, Uram,
hogy annyit sajtolsz, annyit kalapálsz,
míg látható lesz rajtam valami
a Te képedre formált emberarcból,
és jobban meg tudom majd hallani,
hogy mit tanítasz életről és harcról,
mert nékem ugyan jó gyakorlatom van
a bűnbánatban és szóban, azonban
az engedelmességben már kevésbé.

Ha szétszórt szívet kovácsolsz egésszé,
fájdalom nélkül nem megy az, tudom,
a nemesfém sem tisztul meg magától,
még cserép sem lesz a föld agyagából,
hanem csak tűzben, keserves úton,
s a búzát is, ha meg nem őrölik,
nem lesz belőle majd az asztalon
dús, éhezőket váró kenyér –
jó néhány éve így tapasztalom.
S nem is csodálom, hogy mindig elér
kíméletlenül sújtó pörölyöd,
mikor keményen pusztítod, ölöd,
gyilkolod, ami nem tetszik Neked;
megvallom: sokszor sulykoló kezed
vajmi kevéssé kellemes nekem,
és forró levegőjű műhelyedből
már rég megszöktem volna, Istenem,
de tudom, hogy ha formálsz valakit,
bár tűzön-vízen, keserveken át,
de kezéd abból embert alakít.

VALLATÓ

Ki leszel? Hetek óta
jövődöt faggatom:
– Ki az, aki még nem vagy
mondd! – tudni akarom. –

Szemed mit von magába,
s füled milyen zenét,
az ízek örvény-árján
mi költözik beléd?

Fölgyúl-e, s milyen fénnyel
gyúl majd ki homlokod?
Lelkedben kit idézel:
rontód vagy orvosod?

Nem jelen, te jövő vagy,
mérnélek, s nincs mivel.
Vívok jövőendő évek
kísérteteivel.

Et in Acardia ego

(1954–1956)

JÁMBOR ÓHAJ

Művész úr, mit kér? Szerény fiú,
enyhe cseppként jól táplált sebére,
mit népszerűsített kínja vágott,
aranyhaját, aranypénzt, és mellé
holtig tartó halhatatlanságot.

ET IN ARCADIA EGO

„Ilyen koromban én is írtam verset” –
szólt, és az érzelmektől majd elolvadt.
„Kár, hogy nem mérnök” – feleltem. – „Miért?”
– „Én is csináltam egy-két kutyaólat.”

KIS MEDITÁCIÓ

Kedves fiatal, boldog házasok,
csak elmélkedem olykor rólatok.
Illek hozzátok – mint illik nagyon
két gazdag mellé egy szegény rokon.

RÁGALOM

Kaján irigység, sanda önzés árad;
kígyósziszegés ember hangja kél.
„Nem zörög a haraszt...” – suttogják sokan.
Valóban? Ejnye... s honnan fúj a szél?

A GYŐZTES

Hőszünk oly nagy vitéz volt,
sehol nem akadt párja,
felnyársalta, akit csak ért,
hogyan hét falu csodálta.

Védte magát keményen:
vasszíve volt a gát –
s aztán már nem volt kinek
megadnia magát.

A KAJÁN

Jó s rossz fölött csak fásultan nevet,
s amit lefitymál, sosem fáj neki.
Kritikus lény. Vagy azt hiszi, hogy így
rút ürességét jobban rejtheti.

A PROBLÉMÁTLAN

Füled ólmos, fakó fényű szemed
vak pusztaság.
Megtelt! – hirdeti homlokod felett
a lustaság.

A MEGBÍZÓ

Sokra jutottál? Ne tanítsanak?
Rab vagy tulajdon árnyékod alatt!

BETŰK

Megbarátkoztam a bikákkal:
már otthonosan bújok által
latin, gót, héber és görög
betűk lába-szarvai közt.

Csak tudnám azt a mesterséget,
hogy azt, ami bensőmben éget,
szemem hogyan olvassa ki.
Ó, szívem oroszlánjai!

AZ ÓEMBER FOHÁSZÁ

Én Életem, repesek érted!
Üdvöz legyetek, Céljaim!
Ringassatok: jól aludjam, míg
közeleg Júdás és Kain.

INNÉK VÍGAN, HA VOLNA MIT

Innék vígan, ha volna mit,
egészségedre, lelkem,
s a szegény legény gondjait
elfeledtetnéd, lelkem.

Ennék is én, ha volna itt
mit szem-száj kíván, lelkem,
s a szegény legény rongyait
eltakargatnád, lelkem.

Ha volna
s volnál. Itt a baj:
nem találtalak, lelkem,
se most, se tegnap, se tavaly,
de azelőtt se, lelkem.

AZ UTOLSÓ PERC

Míg nem látott semmi veszélyt, vígan élte világát,
ám a kerék fordult, s odalett a csalóka dicsőség:
íme, sietve kutat, hívván Istent, oly ijedten,
mint aki vízbe esett, és most akar úszni tanulni.

ELMÉLKEDÉS

Úgy szeretem a templomot! –
Szavakkal el sem mondhatom.
De oda csak akkor megyek,
ha úgy hozza hangulatom.

Kell az Ige, nékem is kell,
mint az eső száraz nyáron!
De ha nem Kis Pál hirdeti,
odavan a buzgóságom.

Szép az ének, ismerem jól,
s hangom is van hál' Istennek.
Épp csak arra nem volt példa,
hogy még én is énekeljek.

De megjegyzem, ami fontos!
Ez az áhítat alapja!
Legutóbb is ferdén állt egy
gyertya és Nagyné kalapja.

Akad gondja egyházamnak,
szívemen van minden terhe –
melyeknek csak viselését
hagyom rá a többiekre.

Van hiba – de szeretettel
szólva minden másként mehet.
Én például nyíltan s bátran
Beszélek a hátaik megett.

Értem én a gyarlóságot –
egynek okát mégsem lelem:
testvéreim kifogása
mi lehet pont énellem?

Jobb sorsom a mennyben lesz csak,
hol minden bú s vizály elül –
kivéve, ha Tóthné mellé
kerülnék ott véletlenül.

Megszületett a kis Jézus

(Gyerekkversek)

GYERMEKIMÁK

Ablakunkon beragyog,
ó, de szép a reggel,
jaj de jó, ha játszhatok
sok vidám gyerekekkel.

Adj jó szívet, Istenem,
hogy szavad fogadjam:
játékomat másoknak
szívesen od'adjam.

*

Fenyők és tölgyek,
hegyek és völgyek
kezednek művei,
jó Istenem,

akárhol járok,
akármit látok,
ne hagyd ezt sose
felejtennem.

Friss eső után a tájra
napsugár nevet,
szívem is örül a hírnek:
Istenem szeret.

*

Szép a nap, ragyogó,
szép a tó, csillogó,
szép a felhő, szép az ég,
szép az egész mindenség,
Istenem, légy velem,
néked élni jó!

*

Uram, ha téged áld szívem,
nem lesz irigy, se rest –
hozzád imádkozó kezem
jó tetterre így vezesd!

*

Nézd, ott a hold karéja,
felét se látni néha,
de mégis ép, egész.
Így gyarló földi szemmel
Sokat nem lát az ember,
de hittel Istenére néz.

Ezen a földön nem örök semmi,
időm letöltöm, és el kell menni –
Meváltóm, Jézus, mellém te állj,
ha eljön órád, s napom leszáll.

*

Megköszönöm, jó Atyám,
hogy az elmúlt éjszakán
megőriztél engemet,
és új napot kezdhetek.

Szent Fiadért, Istenem,
kegyelmesen légy velem,
békesség és szeretet
vezérelje léptemet.

*

Reggelente simogat
csodás napod fénye,
így ragyog föl szemem is
Jézusom nevére.

*

Apu, anyu oly sokat
fáradoznak értem,
ételt, ruhát s ami kell
mindent adnak nékem.

Amit én segíthetek,
nem sok, Istenem:
add, hogy azt a keveset
szívesen tegyem.

*

Friss levegő, zöld mező,
jaj de jó, hogy játszom!
Minden öröm tőle jó:
Istenemet áldom.

*

Nagyapó és nagymama
azt nevelte fel,
aki most értem dolgozik,
és engem nevel.

Tartsd meg őket, Istenem,
és te áldd, te véd
nagyapám és nagymamám
drága ősz fejét.

ÉN ISTENEM

Én Istenem
Te vagy nekem
Szent Mindenem.

Légy az éjjel is velem,
áldd meg álmod, Istenem.

MEGSZÜLETETT A KIS JÉZUS (1990)

Názáreti Mária nagy ámulatára
magas mennyből Gábrriel, angyal köszönt rája:
„A felséges Úristen kiválasztott téged,
soha lány még nem kapott ilyen tisztességet!
Kit oly régen vár a föld,
most az Ég megadja:
Üdvözítő születik,
s te leszel az anyja!”

Csodálatos csillag fénye jár át hegyet-völgyet,
messze ragyog, észreveszik napkeleti bölcsek.
Értik a jelt: Megszületik a zsidók királya!
Indulnak a Megváltóhoz: boldog, aki látja!

Pogány császár új adókkal terheli a népet:
„Ki-ki menjen birtokára összeírás végett!”
Mehetsz te is, Szűz Mária, és József, hű párod,
mehetsz messze, pedig éppen gyermekedet várod!

Nehezükre esik már a járás,
Betlehemben dugig minden szállás.
Jaj, de fáradt Mária!
Meddig kell még várnia?
„Ni csak! Egy istálló! Befogadnak ott,
ha emberek nem is, tán az állatok.”

József szalmaágyat vetett,
s a kis Jézus ott született.
És őt, aki Isten Fia,
jászolba tette Mária.

Virrasztó vén pásztor Betlehem mezején,
ajkán ősi jóslat, melengető remény:
„Messiás jön. Tanít, bűnünkből szabadít,
hej, ha egyszer meghalljátok az ő szavait!”

Csendes éjben vakító fény tündöklük fel hirtelen.
Jaj, mi ez? *Mennyből az angyal* örömhírrrel itt terem!
„Megszületett Jézus Krisztus, az emberek Megváltója,
bölcső helyett jászla van csak, mintha szegény szolgálta volna!”

Angyalsereg eltávozott,
gyerünk gyorsan, jó pásztorok!
„A kisdedet megkeresni egyikünk se fáradt,
ilyen ünnep sose volt még
– pajtás, szedd a lábad!”

„Dicsőség a magasságban Istennek,
Tőle béke, jóakarát embernek!”
– ezt mondta az angyalének, hála legyen a nagy Égnek.
„Teremtőnkhez így jutunk – itt vagyunk hát, Jézusunk!”

A bölcsek meg csillag nyomán valahára
megérkeztek Jeruzsálem városába.
„Meváltómat hol lelem?”
„Egy az irány: Betlehem!”

Csillagjósok elámulnak: király istállóban?
Jézus arcán isteni fény: király ő valóban!
Felséges az ajándék is: arany, tömjén, mirha.
Imádattal leborulnak – s mintha az Ég nyílna...

Názáreti műhely

(1954–1962)

JÓNÁS NYOMÁN

Áldott légy örök menedék
gonoszság halál ellen
titkos ösvények ellen
igaz mélység áldassék a neved
felszínre küldöd jószágodat
hogy hordozzon minden rossz között
szívem fenevadaitól is óvjon
tanítson szándékodra nézni
legalább annyit sejteni belőle
amennyi mára elég

a nagy víz nyugtalan
hatalmas cethalam
álruhás irgalom
magamat rád hagyom
érted gyónásomat
kavargó harcaim
küldetés partjain
tedd ki Jónásodat

NÉGY VÁZLAT
KERESZTELŐ JÁNOS LEFEJEZÉSÉNEK
TÖRTÉNETÉHEZ
(Mk 6,14–28)

Heródes

A bűn, ha él, csak növekedni tud,
s bár lassan indul, gyorsan mélyre jut.

Heródiás

A szent vetélytárs immár nem beszél.
De élek én! Üdv! Elmúlt a veszély!

A táncoló leány

Amit anyám mond, mindig azt teszem,
s követem most is engedelmesen.

Keresztelő János

A csukott száj így is igéket ont:
egy élet végén roppant súlyú pont.

NÁZÁRETI MŰHELY

Görcsösen markolja a fejszét az öreg ács tíz ujja,
suhan a vas, villanva lecsap, repül a forgács.
Nehéz, de gyors lélegzetvétel: újra sújt.
Közbecsattan egy szekerce, s keményen, büszkén szaporázza:
zuhog a friss erő, sír a fa, sír a szerszám.
Nem hallja ezt az asszony, kerek kő fölébe hajlik,
s zihálását a kézi malom éneke zúgja túl.
De ha most mégis odapillant, betölti szemét
a hajnali láng, mely bomlott haját arannyal koszorúzza,
visszacsillan az izzadságban fürdő férfihomlokról,
és csupa tűz lesz Fia kezefején, amelyen
az eltévedt vas piros gyöngyöt fakasztott.

PÁSZTOROK ÚTJA

Elakadt a szavunk, mint amikor
a hegy fagyos lehelete torkunkba csap,
fülünk soha nem hallott hangoktól mámorosan zsongott,
szemünket rémület és boldogság tárta az égre,
s néztünk, ahogyan újszülöttek és haldoklók tudnak
csak nézni,
mert itt maga a Békesség ragyogott-zengett,
maga a Halál halt meg,
maga az Élet született.
Hatalmas fények botja terelt,
hallelujázó csengők szava pásztorolt,

lelkünket az öröm minden lépésnél a csillagokig dobta,
szívünk ugrált, mint tavasz tüzetől ittasult gidák,
álmunkban sem volt még ilyen könnyű a lábunk,
s úgy mentünk, mint aki életében először megy haza.

Ahogy az ajtó kitárult,
a méceses fénye napnyi ragyogással lobbant arcunkon mosollyá,
a jászol fája Dávid trónjává ácsolódott,
s a királyi szék előtt szíveink sorakoztak,
mint bárányok az itatónál.

A Gyermek keze tükörré simította ráncos homlokunkat,
s az ő képe villószik rajta most is,
mert juhain vagyunk, pásztoroltjai, s egyszersmind számadói:
ettől a pillanattól fogva lettünk csak pásztorok valóban.

TANÍTVÁNYOK FUTÁSA

Sötét sasszárnyakon közelgett az éjféli,
s a farkas már a kert alatt lopózott,
míg tűrni, halni készült ott a bárány
a titkot táró, gyér ezüstű fénynél.

A választottak békén szenderegtek:
az álm-ködben orvul megfogant
és rájuk tört a maguk szülte szégyen,
s ők egytől egyig futásnak eredtek.

HÚSVÉTI PILLANAT

Poklokat rázó rengés hömpölyög
végig a földön. Halál, itt a vég!
Hajnalpír ég a legyőzött síron,
mely nyitva van, mint fölötte az ég.

Könyörgés

(1958–2007)

KÖNYÖRGÉS

Feltámadás hajnalának fényét szememnek,
húsvét hevét, új mértékét szívemnek,
végtelen távolok igaz beszédét nyelvemnek,
újulás lendítő hatalmát kezemnek,
megelevenedés forrongó erejét hétköznapijaimnak –
gazdag magadat koldus magamnak
add meg, Uram.

LÁTOMÁS PIRKADATKOR

Tejfehér szürkület ringatja szívünk drága reményét
habkönnyű tojás úszik a fény-hullámokon
hártya-falát belülről földöntúli dobogás feszíti
sugaras kincsét ígervén a derengő remegésnek
lám a lehozhatatlan nap kiömlő vére-aranya
alászáll s megalégíti a salakos világ ezernyi szomját

HAJNALI DICSÉRET

Jó reggelt, Uramisten!
Egyszerű szóval hadd köszöntselek így,
bár nálad nincs reggel, sem éj, sem bármi változás,
és dicséretünkre sincs szükséged neked,
ki magad vagy a dicsőség,
hanem mert szeretsz, azért engeded meg,
hogy hozzád szóljunk, köszöntsünk, áldjunk –
ezért tűröd kicsinyes jajgatásunkat, síró könnyörgésünket;
te mindezt érted, s gondod van reánk,
mint nekünk oktalan csecsemőinkre.
Hadd induljunk előled, mint a sugár a napból,
munkánk, pihenésünk, bánatunk, ujjongásunk,
apró örömeink s bosszúságaink,
szívünk villódzó s vaksötétbe hulló
szikrái közt a mai napnak útján;
akaratod fonalára fűzd föl perceinket,
hogy száz- és ezerszám csilloghassanak előtted –
szíveinket is te kapsold füzérré,
és tartsd össze e köteléssel a földet,
hogy neked s egymásnak őrizzük meg rajta magunkat,
míg gyémántfényű örök reggeled lángja
kezedtől tisztult homlokunkra nem lobban.

A MÁMOR ÁRA

Kóválygó fővel tántorgott haza,
s ruhástul rogyott ágyra. Éjszaka,

nehéz, vad álom. S ugat a kutya!
De hogy! S nincs nyugta így. Mi a csuda...?!

Kimegy: csönd. S az eb? Majd mórest tanul:
összerugdossa irgalmatlanul.

A vinnyogást már nem hallani be.
Úgy kell neki. S most ágyra ízibe!

Hörögve alszik. Pár perc telik el,
s a házat újra lárma veri fel.

Dühe hamarabb ébred, mint maga,
kapja a puskát – s nincs többé kutya.

Nagy süket alvás...
Ébred, s észbe kap:
kirámolt házba süt a déli nap!

*

Síró lelkednek úgy üzenj hadat:
kifosztottságra ítéled magad.

EGÉSZEN ÚJ

Mindig valami új kell... mert ha nincs,
szárad a szív, és nem tudja, mi baja.
Milyen rakéta dobja életünk
mindig új perc remény-karjaiba?

Mindig valami új kell. S milyen új?
Tessék, itt van átmázolt tegnapiod.
Szedd össze múltad jobb darabjait,
fényesítsd, toldozd, hátha megkapod,

amire oly rég szívrepesve vársz,
amitől frissé pezsdül életed,
ami a rozsdát kirázza belőled,
amire nézned mindig érdemes.

Vagy más a vágyad? Tán megrendelésre
kívánságlistád végleg teljesül?
S ha körülbástyáz szem-száj ingere,
új leszel talán magad is belül?

Nem sikolt benned többért valami,
hogy magad légy más, új, egészen új,
mint a teremtés hajnalán a szél,
melyből a Lélek lehelete fúj?

Tisztán, egészen új szeretnék lenni,
élethosszig, megunhatatlanul.
Fürge szerszám a Mester nagy kezében,
mely napról napra új leckét tanul.

AZ ISZONYAT TÖRVÉNYEI

Kit a golyósbomba szitává lyuggat
– asszony, gyerek, aggastyán, katona –
halott vagy nyomorék.
Nem harcol már, ha ugyan harcolt.
De aki látta,
abban megszakad valami,
szívét lyuggatta át az iszonyat.
Elsírja könnyét, mert elfogy
egyszer az is – és minden, ami benne él,
holtáiglan ököllé rándul.

Mily borzalmasan egyszerű dolog:
a gyűlöletet futószalag gyártja,
csak le kell dobni, nyugodtan, pontosan;
szitává lyuggatott lelkiismeret,
nyomorék szív, elvérzett emberség
fontos a gyűlölet kertészeinél.

S amit plántáltak, lent kihajt.
Az útjára bocsátott gyűlölet
visszapattan és szétsugárzik,
és megkerüli a világot,
s másnap a feladó hátában érzi.
Mert az iszonyat törvényeivel
játszani sosem lehetett:

Aki fegyvert fog, fegyver által vesz el,
gyűlölet gyárosa gyűlöletbe fúl,
önmagát is öli görcsbe rándult kézzel:
egy lakás a világ, egyben ég, ha gyúl –
s nem vadak, sárkányok, vérzabáló szörnyek,
hanem a szelídek öröklik a földet.

IDŐ

„Hogy érnék rá? –
mondta tizenkét éve.
– Állás, kert, nagylány meg a férjem is;
szeretnék én igét hallgatni néha,
de percek hátán ugrálok naponta,
az ősz nyakunkon (bár a tél se jobb),
meghalni sincs – mondta tizenkét éve –,
arra sincs időm, higgye meg nekem.”

Csikorgott a hó cipője alatt,
könny és remény közt borzongott a lány.
„Két hónapja csak fekszik mozdulatlan;
ez az agyvérzés. De javult kicsit:
már beszél pár szót” – mondta tizenkét éve.

Gyér napsugár fagyos göröngyökön:
tizenkét éve már, hogy sírba tettük.
Azóta ráér – porlad és pihen.

S még sincs ideje már a Nagy Napig,
mely úgy éri majd, ahogy távozott.

Tizenkét éve, vagy százhusz, vagy ezer –
elmúlik mind. S te – hová érkezel?

A HÉTFŐ GÁTJAI

Ne hagyd bezárnom zúgó ünneped
huszonnégy óra börtönébe –
egyetlen napból ácsol kalodát,
ki csupán akkor hallgat Istenére.

Hetenként egyszer lehetek-e hű
ahhoz, ki életét kötötte hozzám?
S ki meghalt értem, s úgy lett életem,
annak zászló-e pár órányi foszlány?

Egy napba zártan megsápad az ünnep:
szánandóbb lesz, mint szürke társai.
A többi teljék ennek erejével –
igaz valóját hét nap tárja ki!

Ha zúg az élő víz, a tiszta árnak
nyílj meg, szív, lélek, tárulj értelem!
Mosd el a Hétfő gátjait, Vasárnap,
hogy ünnep legyen egész életem!

FEKETE VIRRADAT

Évszázadaid kegyetlen éjszakája
lobban rád táruló szemünkbe, Afrika.
Méltóságos, erős, nagy gyásszal égre kúszol,
feltámadást csattogó, szigorú szélben,
férfivá érett óriás feketeség.

Kimarjult nyakadról kő-öklöd lecsapja a koloncot,
vércsíkos testtel fölmagaslasz, sohasem voltál lenyűgözőbb,
s hóhéraid sem hátráltak még ily hökkenten a tenger felé.
Elefántcsontfogú mosoly villan arcodból a világra,
milliárdnyi szív testvéreddé melegszik,
és tiszta gyolccsal, borral, olajjal,
kenyérrel, sóval, drága igékkel
feléd indulnak, megkínzott, kifosztott csodálatosság,
pironkodó, kései samaritánusaid.

MARTIN LUTHER KING SÍRJÁRA

Nem volt elég szidalom, ütleg –
véred szomjazták a gazok,
odadörgölni igazaknak,
hogy hiába van igazuk,

s kit sötét sorsra szült az anyja,
az csak dicsérje az igát,
és bólintonson, és tartsa száját,
mert megölik, ha felkiált.

Kitől távol állt torz erőszak,
puskavégre pont az való.
A béke Nobel-díja mellé
mi illik jobban, mint golyó?!

Ama Bárány juhaként jártál
az úton, melyet meghagyott.
Ordítottak rád, majd megettek
hófehér fogú farkasok.

Több erőt, hitet a világba,
hisz' a puszta könny oly kevés!
Ó, szív, csitulj, Nem volt hiába.
Mártírok vére: magvetés.

KIÁLTÁS

Pásztor, a farkast, verd le a farkast, engem, a farkast!
Pásztor, a bárányt, mentsd meg a bárányt, engem, a bárányt!

BIZTATÓ

Ne csüggeszd kezed
ne hunyd be szemed
ne dobd el magad vak éjek ölén
te idézd fel a fényt
nappal fiaként.

JELEN

Életed forró láva, tűzfolyam,
beláthatatlan mélyből ront elő.
Kérkedő zaj... így él a pillanat,
s amint átfut a jelen vonalán
– csak villanásnyi töredékidő –
változhatatlan képletekbe fagy.
Múltad: lejárt jelen. A kihűlt
rajzolatok mind téged idéznek.
Ráncaik, bukó görbületeik
kezed nyomát tárják a szabad égnek.
Vállalhatod, vagy elátkozhatod –
mássá tenni már sosem tudod.

Világod vár rád. Amit ma teszel,
lényed jegyeként marad itt.
Eszmélj, s táguljon látásra szemed:
mindent a jelen alakít.

FÖL

Vak divatok kései között
villogó jéglapok vérszomjas fejsze élén
füttyögő szitkokon s dicshimnuszokon túl
menni egyenest sérthetetlen mosollyal

törött lábbal is töretlenül lépni
káprázó szemmel is látni káprázatosat
hallásra ocsúdó füllel is hallatlant figyelni
s hangosan hirdetni kibeszélhetlent

lehetetlenség megalázottjaként
megélni millió mennyei mégist
míg lehajtott fejünk az ívelő út végén
a múlhatatlan örömben repesőn belefürdik

PROGRAM

Bőrömön túl: mindent leváltani!
Különb világot adjatok nekem.
Körülöttem mi van, arra való,
hogy vattába ölelje életem.

És óhajaid garmadája megfojt.
Koporsód lesz a túl szép tok, te szerszám!
Az vagy, mit adsz, s nem az, mi bugyolál.
Kelj föl és járj. Hisz munka hív ezerszám.

MUSTÁRMAG

Nagy László halálára

Kezdetben vala a kicsiny
lebírhatatlan feszítő csíra
az érik sugarassá kínjában örömében
szent makacs növekedéssé
izzított kovácsolt választottaiban
a kimosolygott kicsinyekben

mehagyja nagynak az ugroncokat
logarléces szavukkal zsírosbödönükkel
kicsinyekkel kezdi emelni
kicsinyek ügyét erejét

elfúlnak böhöm léghajók
letántorognak az égről
a folyó kavicsai kinyílnak
csillagrózsává nyílnak az éjben

ÚTON

Nyugodtan rohan a vonat
a rőt bordájú ég alatt.

Aztán az izzás megfakul,
a vörös tinta kékbe fül,

rendet dobol a változás,
jön állomásra állomás.

Hordozó futást adj nekem,
vonat-életet, Istenem.
Rended, szándékod másai
legyenek állomásai,

vonzzanak mérföldköveid
az eljövendő reggelig.

A HALÁLOS ELÉG

Meredek, laza sziklán
indítsd el a követ:
nem kell gázkamra, bomba,
elég a gyűlölet.

Szivárványos csodákhoz
síromon át mehetsz,
nem kell, hogy nagyon gyűlölj,
elég, ha nem szeretsz.

AZ ÁRNYÉK

Ki hitte volna, hogy ily erős:
vicsorgó megátalkodás
von ránk iszonyú kupolát.
Ez a pokol modellje.
Hideg kövön, hanyatt,
füstölgő félelemben
lessük e konok műég
láng-kormos fényeit.
Az ős szorongás látomása ez:
lenn az alvilág vizei, fejünk
fölött a végzet gombája. Aki
csak él, mind ez alá szorult.
Szitokra, könnyre, hejehujára
lesötétlik az átok-boltozat.
Szorgos Káin érvet s acélt kovácsol.
Ábel, mi törne ki e szikla-éjszakából,
ha áldozatod jó illata nem?
Szeresd Káint, hogy gyilkos ne legyen!

MINDEGY?

Ha nekünk édes mindegy is,
hogy pár házzal odébb
valaki boldog lenne,
ha csak annyi baja volna, mint nekünk,
s hogy pár ezer kilométerrel odébb
nem fáj az írástudatlanság
millióknak, mert az éhségtől
sárgának látják a világot –
az Istent ez borzasztóan zavarja.
Egyszerűen azért, mert ő szereti az embert,
s mi volnánk a ő kinyújtott keze.
Ha ezt szabotáljuk, s élünk magunknak,
magunkat szabotáljuk: önmagunkra ítélt
fennakadunk bálványaink száraz emlőin.
Aki nem hiszi, kipróbálhatja,
ám csak a maga bőrén,
bár erre sajnos a másoké is rámege.
De van egy egész más modell:
a testet öltött irgalomé, aki
elibénk élte, mi a szeretet és az igazság.
Akit Ő megszabadít,
az nekilódul a világnak,
mert sodorja a hála és öröm:
cselekednie kell.
Félelmeinek, vágyainak nem kiszolgáltatottja –
ő az életé.

ZSOLTÁRPARAFRÁZIS

121. zsoltár

Tekintetem a hegyekre emelem
magasba nézek a komor csúcsok felé
hát mégis eljössz, Istenem?
ne engedj hiába várnom
tudod, annyira megszoktam már, hogy lefelé nézzek
hogy csak a földet bámuljam meg a cipőm orrát
minek az égre nézni
hiszen nincs is ott senki sem
azért most mégis megpróbálom
még egyszer
hátha mégis
bár
már nem kenyerem a remény
kiölték szívemből a bizakodást
kedvetlenül belém hasítanak a tények
minden nap látom a tévében Koszovót
meddig tart még
miért nem teszel semmit?
magunkra hagysz gyilkos ösztöneinkkel?
kilépsz a világból, életünkből
levetsz minket magadról, mint egy kabátot
de Isten, Istenem
akkor mi végre élek?
tekintetem a hegyekre emelem
megint, még egyszer
gyere már
tudom, hogy vagy

hogy közel vagy
hogy őrizőm vagy
őrizd a világot
kérlek
engedd, hogy várjalak minden pillanatban
Téged, a reményt
tágítsd ki szívemet
hogy sokan beleférhessenek
azok is, akiket nem akarok nézni
sokan várunk
milyen tántorgóak a lépéseink Feléd
egymás felé
de a hegyek felé nézünk
ugye jössz már?
Isten, hagyd magadon kabátodat
őrizz minket szereteted ölelésébe zárva
látod, félünk és fázunk
de itt vagyunk
csak Te tudsz oltalmazni minket önmagunktól
lépéseinket csak Te tudod biztossá és egyenessé tenni
hát akkor most megint karolj fel, karolj át
Te mindig érkező
mindig nagyon közel lévő
őrizőnk
segítségünk
várunk Téged
most és mindenkor.

BETEGHEZ MENŐBEN

Ezt érdemelte volna,
én pedig egészséget?
Restelljem hát jobb sorsomat?
Csak meg ne érezze rajtam,
ha nyomaszt ínsége.
És suta kedélyeskedést ne,
vagy részvétmaszkot –
őt is csak lehúzná...

Tégy szabaddá e gondoktól, Uram!

Hogyan szenvedni sorsát,
legföljebb sejteni tudom.
Ha nem is értem mindenben,
szeretnem akkor is lehet.
Hadd vigyek ágya szélére jó levegőt,
testvéri fényt, érzést, törődést,
amiből távozásom után is marad.
Magam is irgalmadból élek,
s annak kín és halál sem vet határt.
A Te hordozó, kitartó jelenléted
szívből szívbe ható friss erejéből
adj útravalót, azt hadd vigyem hozzá,
hogy ne legyen erőtlenségére hagyva
a szenvedés szurdokaiban.
Reménység Ereje,
ki nagyobb vagy kétségeinknél,
sugaraid kísérjenek,
hogy ne magányosan menjek hozzá.

BETEGÁGYON

Útfélre vetettél, Istenem,
de kezedet fölöttem tartod,
hogy magamhoz térítsen és hozzád
lúktető lázadozásból,
letörtségből, lappangó félelmekből,
lelkem örvénylő sodrásai között.

Útfél: talán új út partja ez?
Befelé, mélységekbe visz,
rendeződés, érlelődés felé,
hogy helyére kerüljön bennem
múlt, jelen s jövő,
hogy „mi dolgunk a világon”,
Te mire hívtál, mi a tisztünk?
A lélegzetvesztő rohanás
talán lelkünket is veszti,
s egy irgalmatlan sorompó
az irgalom titkos követe,
hiszen az elmélyülés is tett,
a szív értékeinek újraérezése;
egy szál virág, egy emberi szó
fényt kap és sugárzik,
és földereng az örökkévalóság,
hogy átvilágítson belülről,
s hullámai hordozzanak az úton.

Mert ahol útfél van, ott akad út is.
A lélek gyalogútja, az eszmélkedése
és megújulása.
Nem maradhatok tovább ugyanaz.
Utak hatalmas vezérlője,
kinek terved van velem is,
neked az alkony is pirkadat:
hozd fel rám orcád világosságát!

SÍRNI TUDÁSÉRT

Hogy nyerjenek vigaszt, kik elfelejtettek sírni?
Ha berozsdált könnyeik zsilipje,
ha félnek szemük sós esőjétől,
nehogy tisztábban lássanak utána?

Ha tilos gyengének lenni,
a csend üvölt az égre,
s a szervek kiáltanak.
Lehetsz elesett, csak ne tudj róla,
el ne ejtsenek.
S az érzelmekről – melyek nincsenek –
ne legyen disputa.
Őserdő a test, elbújhatsz tüneteiben.

Vagy szerezd vissza magadnak a sírást,
születésed kallódó ősjogát,
Achillész és Dávid szemének patakját,

mert könnyek nélkül mosdatlan a szív.
Merj gyöngének lenni magad s Gazdád előtt.
Boldogok, akik sírnak.
A vigasztalás az övék.

LÁM, A KEGYELEM GYÖNGESÉGE

Weöres Imre 80. születésnapjára

Nem tud meglenni nélkülem, nélküled,
emésztően szüksége van ránk,
nyavalyásaira, rongyosaira;
önmagában kilelné a hideg,
hát melengeti a keshedteket,
unná egyedül e meditálást,
belénk száll hát meditációnak,
éhünkre éhez, hogy betölthessen,
szomjajztató esővel végigpaskol,
felugraszt tohonya játékainkból,
megkerget, sápaszt, szemünk fennakad,
olyat lök rajtam, rajtad,
hogy a hegy túlsó oldalán legurulva
új bőrünkben találjuk magunkat,
gyönyörűséges kínban ránk nőtt bőrben,
melyen ez áll körös-körül:
Kapta egy halpénzzel fizető koldus,
ingyér', csak úgy, bolond se hinné.
És ez az irha él, nézd:
hogy viszi emberét!

VARGABETŰK

Tüskés, sóhajos kerülőutak,
rátok is szálljon áldás.
Ti példázátok balgaságomat,
ám mint patak téveteg futása
ráhibáztok az életirányra
folyó s tenger felé.

Adassék látás révült szememnek,
hogymint kiolvassam e vargabetűket –
betöltsék rendeltetésüket –,
s ne ők olvassanak rám átkot.

Békesség néktek, pálcás oktatóim,
rossz nebulótoknak is hozzatok békét,
esendőségem lázgörbéi,
irgalom álruhái, kerülőutak.

RENDELTTETÉS

Az életem nem az enyém,
Csillag vagyok Isten egén.

Ha Krisztus fénye hat át,
Beragyogja az éjszakát.

Homokszemek aranyló fényben –
Örök Napom: Te vársz az égen.

2007. március 8.

Énekek

JÓ KRISZTUSUNK, MELLÉNK TE ÁLLJ! (90)

Jó Krisztusunk, mellénk te állj!
Ránk hálót vetne a homály.
Szent igéd hajnalcsillagát
Add nekünk minden éjjen át!

Mert mély örvény az emberszív,
Tévútra, dőreségre hív.
Vágy, félelem és indulat
Jő, s elvakít egy perc alatt.

Míg azt hisszük, csak jót teszünk,
Mind önmagunkért reszketünk –
Jöjj, áraszd ránk Szentlelkedet,
Oldj fel, hogy szolgáljunk veled!

Hány lélek sebzett és kemény,
Hány gyötrött nép és tört remény –
Rád vár a vergődő világ,
Ó, halld meg esdő sóhaját.

Hű szereteted jó hírét,
Gyógyító, védő erejét
Add szóval-tettel vallanunk,
És hozd el boldog hajnalunk.

ELSZÁLLT AZ ÉJ, AZ ÁLOM... (104)

Elszállt az éj, az álom,
A szívem napra tárom;
Fényedet vesd reám!
Ha árnyékozna kétség,
Gond, indulat, vak mélység,
Te vezess engem, jó Atyám!

Ajándékok az élet,
A rám bízott testvérek,
S az is, mi most nehéz –
Ha fényességed jár át,
A hosszú földi pályát
Vezérli drága égi kéz.

Hadd lássam meg jóságod,
Ha munkámat megáldod,
Örüljek más javán.
Betöltve hivatásom
Ne csüggedjek számításon,
Hisz nálad vár örök hazám!

Jézus, ki Üdvözítő,
Világ-Beteljesítő,
Irgalom, béke vagy,
Erőddel minden óra
Tanít-lendít a jóra –
Szent, új utat elénk te adj.

VAKSÖTÉTBEN A VILÁG... (172)

Vaksötétben a világ,
Hol egy ember, aki lát?
Isten küldi egyszülött Fiát!

Angyalének hangja kél,
Még hátrál a gonosz éj,
Isten biztat: Békesség! Ne félj!

Fénybe borul a mező,
Jászolban egy csecsemő,
Rátalálnak pásztorok: ez Ő!

Tudja ő a nevedet,
Más helyetted nem mehet,
Indulj bátran, terve van veled!

Amerre csak kék az ég,
Vesződség is van elég,
Vidd magaddal Jézus melegét!

Vigyük hittel szerteszét
Örökélet erejét,
Megújító, nagy szeretetét!

ÁLDJUK TEREMTŐNK... (253)

Áldjuk Teremtőnk: értünk alkotott
Rétet, virágot, földet, csillagot,
Testvéri szívet és munkás kezet,
Jóra erőt, mely cél felé vezet.

Áldott a vér, mely értem is kifolyt,
Bűnöm lemosta: nincsen semmi folt.
Oldó hatalmad árasz, Jézusom:
Szent szerelmed vezessen jó úton.

Lélek fuvalma, drága égi tűz,
Tégy eszközöddé, félszet messze űzz!
Távol s közelben munkánk mennyi még –
Lángodat add, vezérlő fényesség!

Színéd elé tart mind e földi lét –
Próbás viharban-éjjelen ki véd?
Szép, új világod hozd el, Istenünk,
Szentháromság, erőddel légy velünk!

ÚJ FÉNY TÁMAD, KEL A HAJNAL... (273)

Új fény támad, kel a hajnal,
Jöjj Isten népe háladallal,
Nem vagy önmagad rabja már:
Jézus Krisztus tartja kézben
Elhívátásod földön, égen.
Jöjj, küldetésed Ura vár!
Nem kényelmet ad ő,
De nála az erő.
Örömet ad,
Bűnbocsánat
S jó szolgálat
A jelen s jövő világnak.

Élő víz az ige árja,
Bízd rá magad áldott sodrára!
Ne reszkess soha magadért!
Vállald bátran mások terhét,
És kísértések közt is megvéd,
Ki mindenkinél jobban ért.
Nem más – ő a jövő,
A hű Üdvözítő,
A bölcsesség,
A kezdet, vég.
Lesz új föld s ég.
Őt zengi majd a mindenség!

JÉZUS, MENNYNEK RAGYOGÁSA... (400)

Jézus, mennynek ragyogása,
Járj át tiszta fényeddel!
Ki ösvényed megtalálja,
Rajta sose téved el.
Igéd szüntelen világol –
Te vezetsz ki a homályból.

Téged várt az ősidőkben
Sok-sok nép és nemzedék.
Szívük mélyén esdeklően
Tárták óhajuk feléd.
Betöltötte lelkük vágyát –
Több vagy te, mint ők kívánták.

Teljességre ki vezérel?
Élet napja csak te vagy!
Üdvre, jóra veled ér el
Nyájad, csak velünk maradj!
Világot nem vethet ránk más,
Te légy rajtunk ezer áldás!

Vége lesz az éjszakának
Ott, hol Jézus tündököl –
Villódzó sugarak járnak
Fénylő nyomdokod körül;
Gyógyítsd konok pogányságunk,
S mindörökké téged áldunk!

Luther Márton:
JÉZUS KRISZTUS
ÜDVÖZÍTŐNK... (204)

Jézus Krisztus Üdvözítőnk,
Haláltól megmentőnk,
Életre támadt:
Dicsérjük jó Atyánkat!
Jézus, irgalmazz nekünk!

Néki semmi bűne nem volt,
S vétkünkért ő lakolt.
Békénknek ára
Ártatlan szent halála.
Jézus, irgalmazz nekünk!

Élet, halál Ura ő már,
Menedék, sziklavár.
Száll örömének:
Miénk az örök élet!
Jézus, irgalmazz nekünk!

Luther Márton:

JER, ÖRVENDJÜNK,
KERESZTYÉNEK... (318)

Jer, örvendjünk, keresztyének,
Jer, énekeljünk vígan!
Gyülekezzünk, ifjak, vének,
Az Úr szent hajlékiban.
Ki atyai szeretetből
Meváltott veszedelmünkből –
Dicsérjük hála'dással!

Az ördögnek foglya voltam,
Halálban elveszetten.
Így kínozott minduntalan
A bűn, melyben születtem;
És mind mélyebbre süllyedtem,
Jó nem volt életemben,
A bűn vont hatalmába.

A jócselekedet, erény
Nem segített énrajtam,
Nem enyhített lelkem sebén,
A jót bárhogy akartam.
A kétségek terhe alatt
Nékem csak a halál maradt
És a pokol borzalma.

De végre nagy gyötrelmemet
Az örök Úr megszánta,
Irgalmára emlékezett:
Szívét felém kitárta.
Jó Atyaként fordult hozzám,
Egyszülöttét feláldozván,
Ki néki legdrágább volt.

És ő engedelmeskedett:
Eljött a földre értem.
Szép, tiszta szűztől született –
Ember lett és testvérem.
Nagy hatalmát elrejtette,
Én földi formám vette,
Hogy a Gonoszt legyőzze.

Úgy tégy és csak úgy taníts hát,
Mint Jézus, hozzá térve.
Hirdesd az Isten országát
Az ő dicsőségére.
És jól vigyázz, hogy emberek
Meg ne rontsák kincsedet –
Ezt bízza rád Megváltód.

A NAP VILÁGA ÍM KIHUNY... (126)

Dán népdal

A nap világa ím kihuny,
Lopóznak az éji árnyak,
Te fényen és homályon Úr,
Te szent lényed mindent áthat:
A mennyre készítsd fel szívünk!

Ki lenne más jó pásztorunk?
Te életed adtad értünk!
Ha dolgozunk, ha álmodunk,
Mindig kegyelmedből élünk.
A mennyre készítsd fel szívünk!

Nyugszunk irgalmad rejtekén,
S a holnapba új erő visz.
A Golgotáról jó a fény:
Nap és éj mezőin őriz.
A mennyre készítsd fel szívünk!

Ki roskadt, árva, úttalan,
Te adj hitet bús lelkébe;
Igédnek nagy hatalma van:
Csodát művel célhoz érve.
A mennyre készítsd fel szívünk!

Porszem előtted ím a föld,
Sok vándora mily esendő,
De végnapon szavad ha költ,
A menny vár, örök jövendő!
E napra készítsd fel szívünk!

AZ ÚR SZENT NEVÉT...

Brazil népdal

Az Úr szent nevét új énekkel zengjük,
szívünket hozzá emeljük fel együtt!
Ha lelke átjár, soha nem feledjük
Az Úr szent nevét, az Úr szent nevét.

Mert fenséges Ő, új életre ébreszt,
Kallódó ember gazdát kap: övé lesz,
Bálványok rabján csodás munkát végez,
Mert fenséges Ő, mert fenséges Ő!

Hol Jézus az Úr, ott bízó hit támad,
Nyílik az öröm, és hátrál a bánat,
Kősziklából is hús forrásvíz árad,
Hol Jézus az Úr, hol Jézus az Úr!

Műfordítások

HAJNALI HIMNUSZ

Őskeresztény dicséret

Dicsősség a magasságban Istennek
s a földön békesség,
az emberekben boldog igenlés.
Áldunk,
imádunk,
dicsőítünk,
hálát adunk neked
nagy dicsőségedért,
Urunk, királyunk,
mindenható mennyei Atyaisten,
Urunk, egyszülött Fiú,
Jézus Krisztus,
és Szentlélek.
Úristen,
Isten Báránya,
Atyának Fia,
aki elveszed a világ bűneit,
fogadd el könyörgésünket;
aki az Atya jobbán ülsz,
könyörülj rajtunk.
Mert egyedül te vagy szent,
egyedül te vagy az Úr,
Jézus Krisztus,
az Atyaisten dicsőségére, ámen.
Mindennap áldalak téged,
neved dicsérem örökké,
mindörökkön örökké.

Méltass Urunk e napon is arra,
hogy vétek nélkül őrizz meg minket.
Áldott vagy, Urunk, Atyánk Istene,
neved hűséges és dicsőült mindörökké, ámen.
Áldott vagy, Uram, taníts meg engem igazságodra,
áldott vagy, Uram, taníts meg engem igazságodra,
áldott vagy, Uram, taníts meg engem igazságodra.
Urunk, te voltál menedékünk nemzedékről nemzedékre.
Így szóltam, Uram, könyörülj rajtam,
gyógyítsd meg lelkem, mert vétkeztem ellened.

Uram, tehozzád menekülök,
taníts akaratodat cselekednem, mert te vagy Istenem,
mert nálad van az élet forrása,
és ha te világolsz, úgy látunk világot:
terjeszd ki irgalmad ismerőidre.

ÁLDÁS

4. század

Az Úr legyen előtted,
megmutatván az igaz utat.
Az Úr legyen melletted,
hogy karjába zárva megoltalmazzon.
Az Úr legyen mögötted,
hogy megvédjen az orvtámadóktól.
Az Úr legyen alattad,

hogy felfogjon, ha buk nál,
és a csapdából kihúzza lábadat.
Az Úr legyen benned,
hogy bántalmadban vigasztaljon.
Az Úr legyen körülötted,
hogy megóvjon, ha neked esnek.
Feletted legyen az Úr,
hogy ő áldjon meg.
Árassza rád áldását
a jóságos Isten.

Luther Márton:

BALLADA KRISZTUS
FÖLDRE SZÁLLÁSÁRÓL

Örvendjete k, ujjongjate k,
ti drága keresztyéne k,
vigaszt nyerve mindnyájate k
ajkán zendüljön éne k
dicsérve, amit Isten tett,
ezt a drága csodatette t –
nagy árat adott érte!
Az ördögnek foglya voltam
halálban elveszette n,
így kínozott minduntalan
bűnöm, melyben születtem.
És mind mélyebbre süllyedtem,
jó nem volt életemben,
a bűn vont hatalmába.

Jótettem mit sem segített,
nem értem semmit vele,
gyűlölte az ítéletet,
jóra nem volt ereje.
Kétségeimben ezalatt
nékem csak a halál maradt
és a pokol borzalma.

De végre nagy gyötrelmemet
az örök Úr megszánta,
irgalmára emlékezett:
szívét felém kitarta.
Ő hű segítséget hozott,
ez nem volt ám tréfadolog:
megízleltette kincsét.

Így szólott Fiához végre:
– Itt a kegyelem napja,
szállj le, szívem ékessége,
légy a szegények atyja.
Öld meg a keserű halált,
mentsd meg bűnből, ki rád talált,
hadd éljen együtt véled.

És Ő engedelmeskedett:
eljött a földre értem,
szép, tiszta szűztől született –
testvérem kellett légyen.
Nagy hatalmát elrejtette,

én szegény formám felvette,
hogy a Gonoszt legyőzze.

Igéje szólt:

– Mögém kerülj,
én menthetem meg élted,
most lehet csak, most menekülj,
majd én megküzdök érted.
Én tied vagyok, s te enyém,
így ott leszel Urad helyén,
s az ellenség nem árthat.

Elrabolja majd életem
és vérem ontja, hidd el:
mindezt javadra szenvedem,
ezt tartsd meg erős hittel.
A halálnál több az élet:
szentségem viseli vétked,
így jutsz az üdvösségre.

Én innen Atyámhoz megyek,
ám el nem hagylak téged:
ott leszek én a Mestered.
A Lelket adom néked:
ő igazságban vezetve
visz igaz ismeretemre
s kísértésben vigasztal.

Úgy tégy és csak úgy taníts hát,
mint én, hogy hozzám térve
így terjeszd Isten országát
az Ő dicsőségére,
és jól vigyázz, hogy emberek
meg ne rontsák nagy kincsedet –
ezt hagyom néked végül.

Luther Márton: SZABADULÁS

Már csüggedés, félsz fogna el,
ha nem lett volna vélünk –
az Úr – így szóljon Izrael –
most eljött volna végünk
mily megvetett, kicsiny csapat,
amelyre emberár szakad
az életére törve.

Izzó dühükkel szembe' mi
elbukunk s minden eldől –
ha Isten ezt megengedi,
elnyelnek mindenestől!
Olyanok lennénk, mint akit
parttól a vad víz elszakít
s gyilkosan elborítja.

De vígan zeng a hála már:
torukba nem kerültünk,
mint tőről elrepült madár,
mégis megmenekültünk.
A tőr szakad, az út szabad,
dicső neve velünk marad
az ég és föld Urának!

Luther Márton: IMÁDSÁG BÉKÉÉRT

Kegyelmedből, Uram Isten,
teremts napjainkban békét,
mert kívüled senki sincsen,
aki megóvhatná népét,
csak Te, Urunk, egyedül.

Adj szerencsét, békét itt lenn
mindenkinek, Uram Isten.

Úristen, mennyei Atyánk, aki szent bizakodást, jó tanácsot és igaz cselekedeteket keltesz életre, add meg szolgálóidnak azt a békességet, amelyet a világ meg nem adhat, hogy szívünk parancsaidhoz ragaszkodjunk, s életünkben oltalmad alatt ellenségtől háborítatlanul és biztonságosan éljünk, Fiad, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Luther Márton: IMA OLTALOMÉRT

Atyaisten, légy velünk,
ne hagyj elveszni minket,
adj boldog halált nekünk:
töröld el bűneinket!
Őrizz meg az ördögtől,
és tarts meg erős hitben,
hogy rád építsük minden
bizodalunk, más nincsen,
kiben bízánk öröktől
fogva, mindnyájan híven,
ördögi ármány ellen
fegyverezz fel, ó, Isten.
Ámen, ámen. Úgy legyen!
Így dicsérünk, Istenem.

Jézus Krisztus, légy velünk,
ne hagyj elveszni minket,
adj boldog halált nekünk:
töröld el bűneinket!
Őrizz meg az ördögtől,
és tarts meg erős hitben,
hogy rád építsük minden
bizodalunk, más nincsen,
kiben bízánk öröktől
fogva, mindnyájan híven,
ördögi ármány ellen
fegyverezz fel, ó, Isten.
Ámen, ámen. Úgy legyen!
Így dicsérünk, Istenem.

Szentlélek, te légy velünk,
ne hagyj elveszni minket,
adj boldog halált nekünk:
töröld el bűneinket!
Őrizz meg az ördögtől
és tarts meg erős hitben,
hogy rád építsük minden
bizodalunk, más nincsen,
kiben bízánk öröktől
fogva, mindnyájan híven,
ördögi ármány ellen
fegyverezz fel, ó, Isten.
Ámen, ámen. Úgy legyen!
Így dicsérünk Istenem.

Luther Márton: ESTI IMA

Szentháromság, ki minékünk
egy örök igaz Istenünk,
leszállt a nap, már este lett –
világoltasd szent fényedet!

Jó reggel téged zeng dalunk,
és este is magasztalunk,
te voltál és te vagy velünk –
dicsér méltán énekünk.

Dicsőítünk, Atyaisten,
Áldunk, Urunk, Fiúisten,
néked szóljon a dicséret
mindörökké, ó, Szentlélek.

Luther Márton: MÉLY ÍNSÉGBŐL...

Mély ínségből eseng hozzád
irgalomért kérésem,
téged keres, téged kiált:
ó, hallgass meg, Úristen!
Mert ha bűneinket nézed
– hányszor megbántottunk téged! –
ki állhat meg előtted?

Mindaz, mi csak tőlünk telik,
jótettünk színe-java
bűnbocsánatra nem segít,
csak oldó igéd szava.
Ki kérkedhetnék előtted?
Megremegtetted a vétket:
egy éltetőnk kegyelmed.

Így hát az Úrra építék,
s nem magam érdemére,
jószágára teszek hitet,
hű mentségem szent vére.
Mit igéje ígér nékem,

oltalmam s drága reményem,
mindenkor ehhez bízom.

Bárha mind éjig várok rá,
s már hajnal kél az égen –
kétségbe vonnám hatalmát?
Hogy is lehetne félnem!
Igazi Izráel, így tégy:
te a Lélektől születted,
így nézz Istenedre!

S bár bűnöd árja befed,
még több kegyelme, ne félj,
karja elér, segít neked,
bármily nagy is a veszély.
Ő a jó pásztor egyedül,
Izráel hozzá menekül,
s bűneiből szabadul.

Luther Márton:

ERŐS VÁR A MI ISTENÜNK!

46. zsoltár

Számunkra Isten menedék s erő:
Biztos segítségnek bizonyul a bajban!
Azért mi nem félünk, rengjen bár a föld,
S hegyek bukjanak az őstenger mélyébe –
Csak hadd tomboljanak s hányják habjukat,
Hatalmas haragjuk hegyeket rengessen –
Velünk a Seregek Ura, nekünk
Jákób Istene menedékünk!

Vizeinek árja Isten városát
Felüdíti: szent a Felséges hajléka!
Isten benne lakik, nem rendülhet meg,
Megsegíti Isten pirkadatkor!
Nemzetek tombolnak, országok mozognak,
Kiereszti hangját, megrendül a föld!
Velünk a Seregek Ura, nekünk
Jákób Istene menedékünk!

Jöjjetek, lássátok, amit az Úr
A földön véghezvitt – megdöbbsentő!
A földnek széléig háborúkat
Némít el, íjat tör, lándzsát vág szét
És harcokocsikat lángba borít!

Megálljatok! Ismerjétek
Fel, hogy én vagyok az Isten
Magasan a nemzetek felett!
Velünk a seregek Ura, nekünk
Jákób Istene menedékünk!

(1953)

Johann Wolfgang Goethe:
ISTEN KEZÉBEN

Isten kezében nyugat,
kelet is felé mutat.
Északi és déli tájak
bízvást békéjére várnak.

Max Bollinger: HITVALLÁS

Hiszek a Fényben.
Hiszem, Uram,
hogy jelen vagy mindenütt,
jelen az ég színében,
fonnyadt leveleken,
rekettye-veszőkön,
domb árnyain,
alkotásaid énekében.

Hódol neked ez az óra, Uram,
mint lelkem halhatatlansága.
Hatalmad ott van örömben,
s kezed megméri szívem, ha nehéz.
Minden érzésben ott vagy,
és én meghajlok
szeretettörvényed előtt.
Hiszek a Fényben.

Niklaus Bolt: REGGELI IMA

Szent igéd legyen úr e nap felett,
ha öröm ér, s ha talán szenvedek,
és szent igédben hadd pihenjek én
még meg sem sejtett vészek éjjelén.

Dietrich Bonhoeffer:

STÁCIÓK A SZABADSÁGHOZ VEZETŐ ÚTON

Fegyelem

Ha szabadságot keresni indulsz, tanuld meg mindenekelőtt
figyelni érzedet, lelkedet, hogy vágyaid
és tagjaid ne rángassanak hol erre, hol arra.
Szűz legyen tested, szellemed: önmagad hú alattvalói,
hogy engedelmeskedjenek: a kitűzött célt keressék.
Senki rá nem lel a szabadság titkára fegyelem nélkül.

Tett

Nem a kedvedre valót, hanem az igazat tenni és merni,
nem lehetőségek közt inogni – a valóságost ragadni
meg bátran:
nem menekülő gondolatokban, csak a tettben van
a szabadság.

Lépj ki aggályos vonakodásodból a történéis viharába,
csak Isten parancsa hordozzon és hited,
s a szabadság ujjongva fogadja szellemedet.

Szenvedés

Csodálatos változás. Erős, tettei kész kezéd
meg van kötve. Kábultan, egyedül nézed:
cselekvésednek vége. De lélegzel, és az igazságot
csöndben, nyugodtan bízod erősebb kézre.
Csak pillanatra érintetted boldogan a szabadságot,
s már át is adtad Istennek:
Ő vigye fölséges teljesedésre.

Halál

Jöjj hát, örök szabadságra vivő utunk főünnepé.
Halál, vedd le mulandó testünk és vak lelkünk
nehéz láncait, dönts le kőfalait,
hogy végre megpillantsuk, amit itt látnunk nem adatott meg.
Szabadság, mennyit kerestünk
fegyelemben, tettben, szenvedésben –
s miközben meghalunk,
Isten arcán felismerünk téged magadat.

Margarethe Noack:

SZERESSÉTEK AZ ÖREGEKET!

Nagyon szépen kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!
A reszkető kezű ős apákat.
A hajlott hátú anyákat.
A ráncos és eres kezeket,
Az elszürkült, sápadt szemeket.
Én nagyon kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!

Ne tegyétek őket szűk odúkba!
Ne rakjátok őket otthonokba!
Hallgassátok meg a panaszukat,
Enyhítsétek meg bánatukat!
Legyen hozzájuk szép szavatok!
Legyen számukra mosolyotok!
Én nagyon kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!

Ők is sokat küzdöttek értetek,
Amíg nevelkedtetek,
Fáradtak ők is eleget,
Hogy ti módosabbak legyetek.
Ők is elfogadtak titeket
Mikor Isten középük ültetett.
Azért én kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!

Ha majd az örök szeretet
Elhívja őket közületek,
Ti foglaljátok el helyüket,
Mert ti lesztek majd az öregek.
S mindazt, amit nekik tettetek,
Azt adják nektek a gyerekek.
Azért előre intelek titeket,
Szeressétek az öregeket!

Simogassátok meg a deres fejüket,
Csókoljátok meg a ráncos kezeket!
Öleljétek meg az öregeket!
Adjatok nekik szeretetet!
Szenvedtek ők már eleget,
A vigasztalóik ti legyetek!
Én nagyon kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket.

Margarethe Noack:
SZÖKÉS

„Meghalok” – mondta,
s fogta a kezem.
„Bátorság” – mondtam,
s kezem visszahúzódott.

Ő csak beszélt tovább,
s kérlelt: „Maradj!”
„Bátorság” – mondtam,
s dolgom sietős lett.

Arcomba szorongás csapott,
megfutamodtam,
nehogy a halál hidege
érintse kezemet,
szöktem, nehogy
saját magamat lássam
az ő szemében.

Miféle bénaság
ült a nyelvemre, Uram?
Rólad nem tudtam
egy árva szót sem szólni,
hogy a kezét
egész egyszerűen
a Tiédbe tegyem...

Anna-Maija Raittila:
PRÓFÉTASZEMMEL

*„A hit abból a rettenetből született,
hogy Isten távol van.” (Luther)*

Könnyű volt Ezékielnek vízbe lépni
mikor az csendes érként csurrant
a szentély küszöbe alól
könnyű volt a templomsarokban
kegyes hullámokban megnedvesíteni a talpát

ne lépj ki a patakából Ezékiel
gázolj Kelet felé

a víz térdig ért

törj a Sivatang felé fogoly néped
ott már rég beleszokott az oltár nélküli életbe
elfelejtette a Vizet

ne jöjj ki a folyóból Ezékiel
gázolj a homokviharba

a víz derékig ért

ömlik az ár a Sivatang felé
micsoda források zúdulnak bele az áradatba
Én-Geditől Én-Eglamig halászok sűrű sorban
villogó vonagló szakadozó hálókka

ne szállj ki a folyamból Ezékiel
ki sem szállhatsz többé

ebben a vízben már csak úszni lehet

sivatagban, homokviharban, lehetetlenségben
Isten dicsősége árad a tenger felé

hisz ezek a vizek a szentélyből erednek

a középső keresztől, Isten halálából

Anna-Maija Raittila:

ŐSZI LEVÉL

*„Megteremtette a világot,
aztán öngyilkos lett az Isten,
azért születünk árvaságra,
azért nincs, és nincs, és nincs”*

Súlyos cseppek vallatták végig
a falu sötét útjait
azon az estén, Zoltán testvérem,
még a jegenyék alatt is esett,
kukoricatöréstől – szürettől cserzetten,
de ők ültek és várták az imateremben,
csapzottan, ázott gúnyában gőzölögve.
Ézsaiás próféta körül.

A meddő Jeruzsálemről szólt az Ige –
hogy' álmélkodott seregnyi gyermekén:
Hát ezeket ki adta, s ki tartja el?
„Lásd: a két tenyerembe véstelek be téged!”

A meszelt falra kipirult arcok festettek rózsát,
ínségükből előragyogtak,
s a terem megtelt bővölködéssel.
Az Ő átszegezett kezén pihentünk mindnyájan,
azén, aki szeretetből halt meg
és feltámadott
szeretetből.

Ulrich Schaffer:

AMIT IGAZÁN SZERETNÉK

Barátságos szeretnék lenni,
de nem őszinteség helyett,
s határozottan fellépni: meggyőződésből,
és nem azért, hogy leplezzem szorongásomat.
Ha pedig hallgatok, tegyem szeretetből,
s nem azért, mert félek saját szavaimtól.
Ha hittel befogadnék valamit, ne az vezessen,
hogy jaj, mi lesz, ha mégsem hiszem.
Teologizálásra se olyas félelem szorítson,
hogy netalán túl közel férközik hozzám valami.

Semmit sem szeretnék másoknak
azért előírni, hogy megelőzzem őket,
s ne ők írhasanak elő nekem valamit.
Nem óhajtok erre-arra görbülni,
mintha attól tartanék, hogy különben levegőnek néznek.
Meggyőződésből és szeretetből
akarom tenni, amit teszek,
s hagyni, amit nem teszek.
Ki akarom ragadni a hatalmat
a félelem markából,
és rábízni a szeretetre.

Tullio Colsavatico:

VISSZATÉRŐ

Felüdülésünkre a víz szolgál,
amellyel mást itattunk.
Táplálékunk csak az a kenyér lesz,
s testünket olyan ruha óvja,
amelyet másnak adtunk.
Ha esett szíveket emel,
tér vissza az Ige, mint vigasztalásunk,
az a beteg lesz orvosunk,
az a fogoly szabadít meg,
ki mellé odaálltunk.

Albert Schweitzer:

AMI LEGJOBBAN HIÁNYZIK

Ami legjobban hiányzik a világnak:
olyan emberek,
akik törődnek
mások bajával.
Oly sokért lehetünk hálásak
más embereknek,
hogy nem győzhetjük eleget
megkérdezni magunktól:
másoknak is van-e
megköszönnivalójuk nekünk.

Ulrich: Kabitz:

KI VAGYOK S MI VÉGETT?

Nem Kolumbusz a nevem.
Én új földrészt
aligha fedezek fel.
Más kalandra vágyom,
szebbre, különbre;
felfedezni önnön világomat – mi nekem a világ
s én a világnak.

Einstein sem vagyok.
Hogy hányasom volt fizikából,
most talán ne firtassuk.

De azt már világosan értem:
nem öltözködéssel lehetek modern,
hanem azzal, ahogy látok.

Albert Schweitzernek sem hívnak,
s nem számíthatok arra,
hogy egyszer majd rólam
cikkeznek a lapok.
De egy kérdéstől
sehogy sem szabadulhatok:
Hol kiált értem, utánam
az én Lambaréném?

Albrecht Goes:
KEZEK

Álmodom bár, de szívem éber.

Mély szurdok alján egyedül megyek,
és jobbra-balra sűrű erdő,
s az ösvény oly szűk (mindig ez az álom!),
hogy egy embert is alig enged át.
Mert szinte már a földtől ág-bogok
fonódnak térdem, csípőm, vállam mellett
a fejemig, és él e sövény,
mert csupa kézből áll, esdő kezekből,
és értem nyúlna mind, egytől egyig.

Ez a kéz forró, amaz jéghideg,
van kemény is, és van bátortalan,
ez ragyog, mint az élet, azt a gond
terjengeti, itt meg mint maga
az elhagyottság ős rimánkodása
vonaglik egy – s nekem csak két kezem van,
és sürgetően hív a hosszú út.
Sietnék – ahogy álmában siet
az ember – szökném, félretolva mind
(finoman persze) a kérő kezét,
mert céloom int, s az este rám hanyatlik.

De itt egyszerre elszakad az álom.
Ébren van minden – bár legéberebben
egy kérdés éget: azt a sok kezét,
mely reád vár, amerre elhaladsz,
hagyhatod-e életed útfelén?

Albrecht Goes:
VAKOK KÓRUSA

Hogy hirdessek karácsonyt vak szemekbe,
igét annak, ki nem lát, én, ki látok?

Beszéljek tán a vak énekesről?
A dobogóig vezették. Helyére
talált, és halkán köszönt jobbra-balra.
Csend tornya már, de szolgálatra kész.

Pisszenés sincs. Most! Karmesteri jel
fut körbe, s kar zúg, zengnek hegedűk,
és köztük ő is, figyelve feszülten.
Ki adott neki jelt? Senki. De áll már
és énekel – az égről. Mint ahogy
„az egek zengik Isten dicsőségét”!
Az égről? De hát – vaknak mi az ég?
Ég, hold és csillagok híján,
hol nincs felhő, fénysáv, árnyak köre
– sötét égbolt, fekete föld felett –
és mégis ég!
Mint mondom, énekel,
mintha szívét mi sem nyomná. S a végén
senki sem mondta volna rá: „szegény”.

Hogy is van az, hogy így hallják s megértik
a karácsonyest üzenetét
e terem vakjai – akár a pásztorok;
énekelnek mennyei seregekkel,
s oly szépen: mert a dicséret kevés –
embereket kíván a glória.
Emberhangot, mely gyarlón bár s remegve,
de mégis választottként s hivatottan
dicsérheti a testté lett Igét.

Hogy is lehet, hogy ők ezt érzik-értik,
s látják azt, Ki így szólott: Íme!” –
és „Nagy örömet hirdetek tinéktek,
mely az egész föld öröme leszen;

és végül hogy lehet, hogy éppen ők, épp
ez az egész más pásztornép, együtt
így énekel a hajnalhasadásról:
„Jöjj el, dicső fény, derítsd fel napunk!”
Napunk? De hogy, hisz éj s nap szövédéke
oly egy e percnyi lét világban,
világtalan vendégként vándorolva –
veszít vagy nyer vagy tiszavirág röptű
reménye lobban – öregség, egyedüllét,
halál – mind egybeolvad. Ők így élnek.

De hogy is van – s nem álom ez; csoda! –
hogy míg ők énekelnek, vak szemük
elől mintha a Titkok Fügönyét
húzná el itt s ott óriási Kéz,
s kihunyt tekintetükre ráragyogna
a boldog *aztán*: szabadság hona,
hol minden rejtély bilincse lehull –

Ó, ne hagyjátok abba! Oly közel van
most az *Aztán*-ország; éig érő
hegyek friss szele fúj, s betör a szívembe
az a Más Fény s az a Más szeretet.

Paul Roth:
IDŐELSZÁMOLÁS

Uram, minden nap Belőled kell élnem,
munkában, szabadidőben, pihenés közben,
huszonnégy óráig.
Erre csak úgy vagyok képes, ha okosan szünetet tartok.
Szünetet Isten számára:
magamnak is ez a legjobb szünet,
mert felvidít és biztosságot ad.

Egyszer majd elszámoltatsz: mit csináltam az idővel,
évről évre, napról napra, minden másodperccel.
És ha az derül ki, hogy életemben
nem volt számodra időm,
nem értem rá Istent és embert szeretni,
akkor minden sietségem az ördögé volt.

Martin Buber:
TE!

Amerre járok – Te!
Ahol megálllok – Te!
Csak Te, újra Te, mindig Te!

Ha süt napom – Te!
Árnyoldalon – Te!
Csak Te, újra Te, mindig Te!

Mindenek végén – Te!
föld és ég szélén,
fent, lent –
csak Te, újra Te, mindig Te!

Hannelore Frank:
MINDKÉT KEZEM SZABAD

Isten pillantása lelkem mélyéig átjár,
és irgalmasan mégis megbocsát:
ez tesz bizakodóvá.
Szóba áll velem, partnerévé emel,
eszköze lehetek:
de ad alám talajt, derít rám kedvet,
tesz bevetésre készé.
Üdvösségemről rég gondoskodott,
ő szívem biztos rejteke.
Így hát mind a két kezem szabad
arra az ezernyi szolgálatra,
ami a világban vár rám.

Hilde Hofmann:
A CSENDES DOLGOK

Olyan jó,
hogy vannak csendes dolgok.
Kő
és virág
és fa
meg a felhők,
és csillagok az égen.

És nem is lenne rossz,
ha olykor meg-megállnánk
és szétnéznénk,
hogy lássunk.

Nehéz időkben
néhány gesztenyegally
integetett be
ablakomon.
Sokáig volt ez
vigaszom.

Láttam, hogyan rügyezik,
nyit virágot,
hoz termést,
és hogyan hervad.

Semmi különös
nem történt közben –
a gesztenyefa még most is
ott áll az út szélén –
rügyet bont,
virít,
termése kifeszlik...

Sietős léptünk elhalad
a csendes és egyszerű mellett,
mely türelmesen ott áll,
csak nő,
és érik.
Lelkünk elfelejtette,
mi az: csendesnek lenni.

Nézd a virágokat a mezőn,
madarakat az égen,
nézd az egyszerű dolgokat,
követ és fát,
fűszálat a szélben,
bogarát az úton,
fény játékát a vízben,
nézz egy gyermek szemébe,
és állj meg egy kissé,

állj meg minden nap,
melyet ajándékba kapsz.

Michel Quoist:

URAM, RÁÉREK MÁR

Kijöttem az utcára, Uram.
Járnak-kelnek az emberek,
jönnek,
mennek,
sietnek,
szaladnak.
Futnak a kerékpárok,
száguldanak a kocsik,
teherautók robognak,
szalad az utca,
fut a város,
mindenki rohan.
Sietnek, mert az idő drága,
loholnak az idő után,
hogy beérjék,
hogy időt nyerjenek.
Viszontlátásra, asszonyom, uram,
bocsánat, nem érek rá...
Majd ha legközelebb erre járok,
de most nem várhatok, sürget az idő.
Zárom soraimat, mert sok a dolgom.
Szívesen segítenék, de nem érek rá.
Olvasni, elgondolkozni,
imádkozni, Istenre figyelni
jó volna – csak lenne rá időm!

Uram, Te megérted: nem érnek rá.
A gyermek, az játszik, momentán nem ér rá,
majd később.
Az iskolás –
őt a leckéje várja,
nem ér rá, majd máskor...
A gimnazista: neki különórái vannak,
és annyi a dolga, nem ér rá...
talán idővel...
A fiatalember? Ő sportol,
dehogyan ér rá. Majd később...
Az ifjú házaspár: most kaptak új lakást,
azt kell berendezniük, semmi idejük, majd...
A családostól – egy gyerek, kettő!
Hogy érnek rá! Majd, majd...
A nagyszülők: nekik meg unokáik vannak,
nem érnek rá... majd egyszer...
Betegek! Van elég gondjuk,
nem érnek rá... majd ha... majd talán...
Haldokolnak...
nem –
Már késő...
Dermedt kezükből kicsurrant az idő utolsó csöppje...

Így futunk mi, emberek, az idő után, Uram,
átszaladunk a földön,
sietősen,
megrakottan,
furakodva,
mogorván,
túlterhelten.

És soha célhoz nem érünk, mert éppen erre nincs időnk,
pedig erőnket megfeszítjük,
de életre jutni:
Benned meggyökerezni,
másokat hozzád szeretni –
nem, erre nem érünk rá,
ezért hát egyaránt nyakunkon romlik
a Tőled ellopott idő
s amit segítségével összekaparunk.
Ez az alapvető hiba,
ezért túl rövidek az órák,
túl rövidek a napok,
túl rövidek az életek.

Te csak mosolyogsz rajtunk, Uram, kívül állván az időn,
amikor látod, hogy hadakozunk veled;
Te tudod, mit cselekszel.
Nem számolsz rosszul, amikor az embereknek kiméred az időt,
mindenkinek eleget adsz ahhoz,
amit akaratod szerint meg kell tennie.

Csakhogy időnket nem szabad
szétforgácsolni,
eltékozolni,
agyonütni,
mert az idő Tőled kapott ajándék.

De illanó ajándék:
bankba, hűtőszekrénybe, megőrzőbe
hiába tennénk be.

Uram, ráérek már,
van időm fényednél szembenézni magammal.
Mindaz az idő, amit adsz nekem,
életem évei,
éveim napjai,
napjaim órái,
azért az enyém, hogy színültig betöltssem s Hozzád vigyem,
s poshadt vizéből nemes bort teremts,
mint egykor Kánában tetted, emberek menyezőjére.

Uram, ezúttal nem időt kérek Tőled,
hogy ezt meg azt elvégezhessem,
hanem azt a kegyelmet, hogy az irgalmad adta időben
észrevegyem,
elhiggyem,
megragadjam
újjáteremtő szeretetedet,
s mást ne is kívánjak tenni, mint amit akaratod szab élém.

Romano Guardini:
KEZEDBŐL

Mintha szüntelen
kezedből kapnám
önmagam.
Így bomlik ki valóm,
örömöm szintúgy.

Minduntalan
rám esik pillantásod,
és én ebből élek,
Üdvöm, Alkotóm.

Oktass jelenléted csöndjében
megérteni azt a titkot,
amely én vagyok,
mégpedig általad,
éretted,
színed előtt.

Tartalom

Bibliajelző

Versek

SUGARAK TÁNCA

Sugarak tánca / 9

Hétköznapi himnusza / 10

Könyörgés / 10

Anyám / 11

Akivel szembe kellett néznem / 11

Csak egyszer / 13

Modern himnusza / 14

A vén válaszol / 16

Hadd legyen enyém / 17

Eszmélet / 18

A langymeleg szól / 18

Ima az egy szükségességért / 19

Ne add magad a szürkességnek / 20

Hóvirág / 21

A csoda / 22

Estétől estig / 23

Ima az Isten műhelyében / 23

Vallató / 25

ET IN ARCADIA EGO

- Jámbor óhaj / 26
Et in Arcadia ego / 26
Kis meditáció / 27
Rágalom / 27
A győztes / 27
A kaján / 28
A problémátlan / 28
A megbízó / 28
Betűk / 29
Az óember fohásza / 29
Innék vígan, ha volna mit / 30
Az utolsó perc / 30
Elmélkedés / 31

MEGSZÜLETETT A KIS JÉZUS

- Gyermekimák / 33
Én Istenem / 37
Megszületett a kis Jézus / 37

NÁZÁRETI MŰHELY

- Jónás nyomán / 40
Négy vázlat Keresztelő János lefejezésének
történetéhez / 41
Názáreti műhely / 42
Pásztorok útja / 42
Tanítványok futása / 44
Húsvéti pillanat / 44

KÖNYÖRGÉS

Könyörgés / 45

Látomás pirkadatkor / 45

Hajnali dicséret / 46

A mámor ára / 47

Egészen új / 48

Az iszonyat törvényei / 49

Idő / 50

A hétfő gátjai / 51

Fekete virradat / 52

Martin Luther King sírjára / 52

Kiáltás / 53

Biztató / 54

Jelen / 54

Föl / 55

Program / 55

Mustármag / 56

Úton / 56

A halálos elég / 57

Az árnyék / 58

Mindegy? / 59

Zsoltárparafrázis / 60

Beteghez menőben / 62

Betegágyon / 63

Sírni tudásért / 64

Lám, a kegyelem gyöngesége / 65

Vargabetűk / 66

Rendeltetés / 67

Énekek

- Jó Krisztusunk, mellénk te állj! / 71
Elszállt az éj, az álom... / 72
Vaksötétben a világ... / 73
Áldjuk Teremtőnk... / 74
Új fény támad, kel a hajnal... / 75
Jézus, mennynek ragyogása... / 76
Luther Márton: Jézus Krisztus üdvözítőnk... / 77
Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének... / 78
A nap világa ím kihuny... / 80
Az Úr szent nevét... / 81

Műfordítások

- Hajnali himnusz / 85
Áldás / 86
Luther Márton: Ballada Krisztus földre szállásáról / 87
Luther Márton: Szabadulás / 90
Luther Márton: Imádság békéért / 91
Luther Márton: Ima oltalomért / 92
Luther Márton: Esti ima / 93
Luther Márton: Mély ínségből... / 94
Luther Márton: Erős vár a mi Istenünk! / 95
Johann Wolfgang Goethe: Isten kezében / 97
Max Bolliger: Hitvallás / 97
Niklaus Bolt: Reggeli ima / 98
Dietrich Bonhoeffer: Stációk a szabadsághoz vezető úton / 98
Margarethe Noack: Szeressétek az öргеket! / 100

Margarethe Noack: Szökés / 102
Anna-Maija Raittila: Profétaszemmel / 103
Anna-Maija Raittila: Őszi levél / 104
Ulrich Schaffer: Amit igazán szeretnék / 105
Tullio Colsavatico: Visszatérő / 106
Albert Schweitzer: Ami legjobban hiányzik / 107
Ulrich Kabitz: Ki vagyok s mi végett? / 107
Albrecht Goes: Kezek / 108
Albrecht Goes: Vakok kórusa / 109
Paul Roth: Időelszámolás / 112
Martin Buber: Te! / 112
Hannelore Frank: Mindkét kezem szabad / 113
Hilde Hofmann: A csendes dolgok / 114
Michel Quoist: Uram, ráérek már / 116
Romano Guardini: Kezedből / 120

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház
Luther Kiadója, Budapest, 2013
Felelős kiadó: Kendeh-Kirchknopf Péter
A borító Olajos György *Gyökér* című grafikájának
felhasználásával készült.
Nyomdai kivitelezés: Mondat Kft.
Felelős vezető: Nagy László